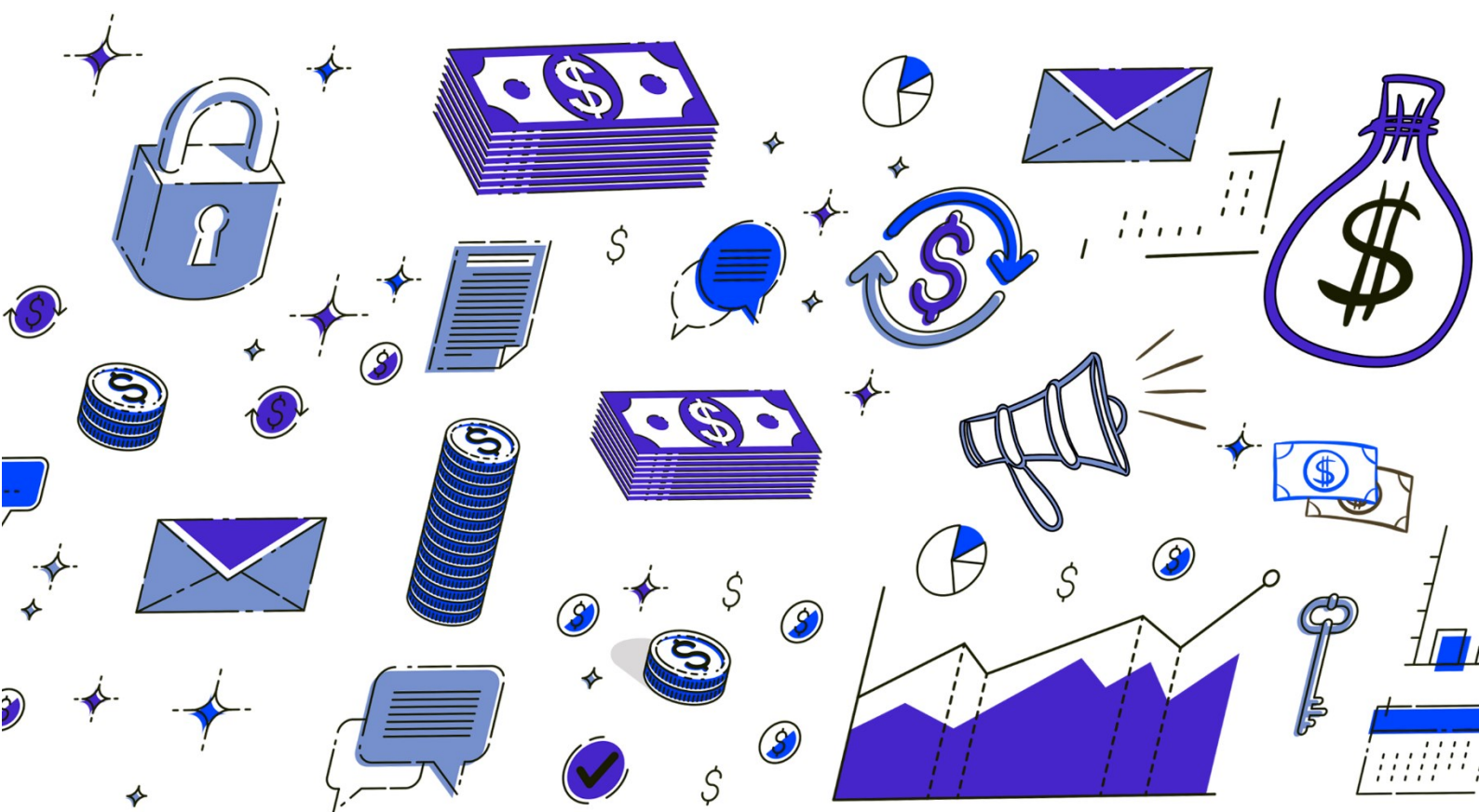

ÚČETNÍ JUNIOR

2025

SM tax

PŘÍPRAVA NEJEN NA ZKOUŠKY NA DAŇOVÉHO PORADCE

STANISLAV SUCHAN

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné knihy ani e-booku nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného svolení autorů této knihy. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Autor:

Ing. et Ing. Stanislav Suchan, MSc., MBA, CA

Vydání první – SM account, s. r. o.

Webové stránky: www.smaccount.cz

Chyby a připomínky: info@account.cz

Copyright © Ing. et Ing. Stanislav Suchan, MSc., MBA, CA, 2025

Obsah

Obsah	3
Základní principy účetnictví.....	5
Akruální princip	5
Princip neomezeného trvání účetní jednotky	5
Princip věrného a poctivého zobrazení	5
Princip konzistence	5
Zásada opatrnosti	5
Zásada materiálnosti	6
Princip objektivit	6
Princip přednosti obsahu před formou	6
Princip kontinuity účetních metod	6
Princip historické ceny	6
Rozvaha	7
Základní informace k rozvaze	8
Dlouhodobá aktiva	8
Oběžný majetek	8
Pohledávky	9
Zálohy	9
Úvěr	9
Kontokorent	9
Rozvahové změny	10
Obraty účtů	11
Dlouhodobý majetek	31
Pořízení	31
Odpisy	31
Opravné položky	33
Vyřazení	33
Dlouhodobý finanční majetek	42
Oceňovací techniky úbytků	43
Zásoby	45
Oceňování zásob	45
Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky	52
Zúčtovací vztahy	54
Dodavatelsko-odběratelské vztahy	54
Nedobytné pohledávky	55

<i>Zaměstnanci.....</i>	<i>61</i>
<i>Daně.....</i>	<i>64</i>
<i>Zúčtovací vztahy se společníky.....</i>	<i>70</i>
<i>Dohadné položky.....</i>	<i>71</i>
Kapitálové účty.....	74
<i>Vlastní kapitál</i>	<i>74</i>
<i>Rozdělení výsledku hospodaření</i>	<i>74</i>
<i>Rezervní fondy.....</i>	<i>80</i>
<i>Rezervy.....</i>	<i>82</i>
<i>Cizí kapitál</i>	<i>84</i>
Náklady a výnosy.....	87
<i>Časové rozlišení nákladů a výnosů.....</i>	<i>88</i>
<i>Výkaz zisku a ztráty.....</i>	<i>95</i>
<i> Druhové členění.....</i>	<i>96</i>
<i> Účelové členění.....</i>	<i>102</i>
Účetní závěrka	108
<i>Přehled o peněžních tocích (cash-flow).....</i>	<i>108</i>
<i> Přímá metoda</i>	<i>108</i>
<i> Nepřímá metoda.....</i>	<i>110</i>
<i>Přehled o změnách vlastního kapitálu</i>	<i>111</i>
<i>Příloha k účetní závěrce</i>	<i>111</i>
Účetní junior v praxi	112
<i>Doklady</i>	<i>112</i>
<i>Zálohy.....</i>	<i>116</i>
<i>Data na daňových dokladech.....</i>	<i>117</i>
<i>Účtování v praxi</i>	<i>119</i>
Teoretické otázky.....	125
Závěrečné příklady	129

Základní principy účetnictví

Podvojný účetnictví je základem pro věrné a spolehlivé zaznamenání finanční situace a hospodářských výsledků každé účetní jednotky, ať už se jedná o firmu, podnikatele nebo neziskovou organizaci. Vedení účetnictví zahrnuje zaznamenávání všech účetních případů, tedy různých hospodářských operací, které ovlivňují majetek, závazky, výnosy a náklady. Aby účetnictví splnilo svůj účel a poskytovalo relevantní a pravdivé informace, musí být vedeno v souladu s určitými základními zásadami a principy. Tyto zásady zajišťují, že účetnictví je přehledné, kompletní, správné a průkazné.

Akruální princip

Jedním z klíčových principů podvojného účetnictví je **akruální princip**. Tento princip vyžaduje, aby příjmy a výdaje byly zaúčtovány v tom účetním období, do kterého věcně a časově patří. Je nutné zajistit správnou časovou souvislost mezi náklady a výnosy, což znamená, že např. faktura obdržena v lednu za služby poskytnuté v prosinci musí být zaúčtována do předchozího účetního období. Tento přístup zajišťuje, že účetní závěrka správně odráží finanční výsledky za dané období.

Princip neomezeného trvání účetní jednotky

Další zásadou, kterou je nutné respektovat, je **princip neomezeného trvání účetní jednotky**. Tento princip předpokládá, že účetní jednotka bude pokračovat ve své činnosti bez přerušení i v budoucnosti. Tento předpoklad ovlivňuje např. způsob, jakým se odepisuje dlouhodobý hmotný majetek – odpisy jsou rozloženy postupně po dobu několika let, což odpovídá předpokládané dlouhodobé existenci firmy.

Princip věrného a poctivého zobrazení

Princip věrného a poctivého zobrazení vyžaduje, aby účetní závěrka poskytovala pravdivý a poctivý obraz o finanční situaci a výsledcích hospodaření účetní jednotky. To znamená, že účetní postupy musí být zvoleny tak, aby věrně zobrazovaly skutečné ekonomické jevy a operace. Tento princip je základem pro objektivní a transparentní prezentaci účetních informací, což je klíčové pro důvěru uživatelů účetních výkazů.

Princip konzistence

Princip konzistence vyžaduje, aby účetní metody a postupy byly používány jednotně z jednoho období do druhého. Konzistence v účetnictví umožňuje srovnatelnost finančních výkazů mezi jednotlivými účetními obdobími, což je nezbytné pro hodnocení výkonnosti podniku v čase. Pokud by došlo ke změně účetních metod, musí být tato změna náležitě vysvětlena a zohledněna v účetních výkazech.

Zásada opatrnosti

Princip opatrnosti stanovuje, že účetní by měli být při zaznamenávání ekonomických operací konzervativní, což znamená, že by neměli nadhodnocovat aktiva nebo výnosy a zároveň by neměli podhodnocovat závazky a náklady. Cílem je zajistit, aby účetní závěrka nebyla nadhodnocená a aby poskytovala realistický obraz o finanční situaci podniku. Potenciální ztráty by měly být zaznamenány okamžitě, zatímco potenciální zisky až ve chvíli, kdy jsou skutečně realizovány.

Jako příklad si uveďme situaci, kdy pořizovací cena budovy je 10 000 000 Kč, ale skutečná tržní cena nemovitosti je 15 000 000 Kč. V účetnictví se rozdíl ve výši 5 000 000 Kč nepromítne a budova se zaúčtuje v pořizovací ceně 10 000 000.

Pohledávky

Pohledávky = očekávané peníze, závazky = opak pohledávek, je třeba někomu za něco zaplatit. U pohledávek může nastat riziko nedobytnosti (nezaplatí nám), a tak i zde vytváříme opravné položky. Pokud např. máme pohledávku v hodnotě 100 Kč, kdy existuje riziko nedobytnosti ve výši 1 %, tak se vytvoří opravná položka 1 Kč ($100 \cdot 0,01$), kdy v rozvaze bude zobrazeno: brutto 100 Kč, korekce 1 Kč, netto 99 Kč.

Zálohy

Je třeba rozlišovat poskytnuté zálohy a přijaté zálohy. Poskytnutou zálohu platím já a v budoucnu to zúčtuji s fakturou přijatou od dodavatele. Kdežto přijatou zálohu platí odběratel mně a v budoucnu se to zúčtuje s vystavenou fakturou (já vystavím).

Z toho plyne, že poskytnutá záloha je pohledávka a přijatá záloha je závazek.

Zálohy	Subjekt	Aktivum / Pasivum	Faktura
Poskytnuté	Dodavatel	A	Přijatá
Přijaté	Odběratel	P	Vydaná

Pokud tedy zaplatím zálohu 20 Kč a poté mi přijde faktura přijatá od dodavatele v hodnotě 100 Kč, doplatím již 80 Kč ($100 - 20$).

Úvěr

Úvěr je závazek, který v budoucnu musím hradit. Máme obchodní úvěr = faktura přijatá a bankovní úvěr = úvěr od banky. Existují samozřejmě i úvěry od nebankovních subjektů, ale to bychom zbytečně zacházeli do detailů. U úvěrů je třeba vždy řešit jejich splatnost. Pokud je splatnost do 1 roku, jedná se o krátkodobou část, pokud se jedná o splatnost nad 1 rok, jedná se o dlouhodobou část.

Mějme úvěr ve výši 500 Kč, kdy 100 Kč je splatných do jednoho roku.

Pasiva	Kč
Krátkodobá část úvěru	100
Dlouhodobá část úvěru	400

Kontokorent

Jedná se o čerpání finančních prostředků z běžného účtu do mínusu (čerpám prostředky banky). Takový účet se již nebude účtovat v aktivech jako běžný účet, ale je třeba jej přeúčtovat do krátkodobých závazků do pasiv s plusem.

Mějme konečný zůstatek běžného účtu -50 Kč, zobrazte zůstatek v rozvaze.

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
Běžný účet	0	Kontokorent	50

V aktivech mohou být s mínusem jen oprávky a opravné položky. Pokud se tyto položky uvádějí ve sloupci korekce, jsou s plusem, jelikož samotný sloupec korekce je „mínusový“.

Mějme majetek v hodnotě 1 000 Kč, oprávky 100 Kč, opravné položky 50 Kč. Zobrazte dané hodnoty v rozvaze.

Aktiva			Pasiva
Brutto	Korekce	Netto	Netto
1 000	150	850	x

Příklad 9

Cena pořízení zařízení činí 7 500 000 Kč, montáž 200 000 Kč, instalace 100 000 Kč, proškolení zaměstnanců 100 000 Kč, provize 60 000 Kč, clo 140 000 Kč. Dané zařízení hodlá společnost využívat 5 let se zbytkovou hodnotou 500 000 Kč. Zařízení bylo zařazeno v červenci 20X0. Tentýž měsíc začala společnost zařízení odepisovat. Odpisy jsou zrychlené – SYD. V roce 20X3 (k vyřazení došlo v červenci 20X3 se společnost rozhodne dané zařízení prodat za 800 000 Kč). Spočítejte celkové odpisy a kolik bude činit výsledek hospodaření z prodeje zařízení?

Řešení 9

Rok	Výpočet I.	Výpočet II.	Odpis	Oprávky
20X0				
20X1				
20X2				
20X3				
Celkem				

Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek představuje významnou složku aktiv podniku, která zahrnuje zejména majetkové účasti, cenné papíry a podíly, které podnik drží s úmyslem jejich dlouhodobé držby a využití, nikoliv za účelem krátkodobé spekulace. Tento majetek slouží k zajištění trvalého výnosu, případně ke strategickému držení podílu v jiných společnostech.

V souladu s českou účetní legislativou je dlouhodobý finanční majetek oceňován pořizovací cenou, která zahrnuje nejen samotnou cenu pořízení, ale také přímé náklady související s jeho nabytím. K rozvahovému dni se ověřuje, zda nedošlo ke snížení jeho reálné hodnoty, a v případě potřeby je třeba finanční majetek přecenit nebo vytvořit opravnou položku.

Oceňování finančního majetku **k rozvahovému dni** lze rozdělit na:

- reálnou hodnotu
- metodu ekvivalence
- metodu pořizovací ceny
- zůstatkovou hodnotu

Držba	Podíl	Metoda přecenění	Přecenění
dlouhodobá > 1 rok	alespoň 40 %	Metoda ekvivalence	zvýšení: 061OR / 414 snížení: 414 / 061OR
	alespoň 20 %		zvýšení: 062OR / 414 snížení: 414 / 062OR
	pod 20 %	RH	zvýšení: 063OR / 414 snížení: 414 / 063OR
krátkodobá < 1 roku	x	RH	zvýšení: 251OR / 664 snížení: 564 / 251OR

Příklad 2

Společnost Novátor prodala v roce 20X0 své výrobky za 3 200 tis. Kč. Náklady na všechny prodané výrobky činily 1 400 tis. Kč. K datu účetní závěrky z pohledávek zůstalo neuhrazeno 200 tis. Kč. Míru nedobytných pohledávek společnost konstantně odhaduje na 4 % z konečného zůstatku pohledávek ke dni závěrky. Správní náklady v daném roce činily 270 tis. Kč, odbytové 140 tis. Kč (byly uhrazeny z bankovního účtu).

V následujícím roce (20X1) zbankrotovali tři dlužníci firmy Novátor (konkurzy zamítnuty pro nedostatek majetku). Pohledávky za těmito dlužníky v celkové výši 24 tis. Kč zanikly, ostatní pohledávky byly uhrazeny. Tržby v tomto roce dosáhly částky 3 400 tis. Kč a náklady na prodané výrobky činily 1 500 mil. Kč. Zůstatek pohledávek na konci roku 20X1 činil 300 tis. Kč. Správní náklady činily 220 tis. Kč, odbytové 310 tis. Kč (uhrazeny z běžného účtu). Míra neuhrazených pohledávek zůstala beze změny.

Společnost dále na konci roku 20X1 zjistila, že zboží, jehož pořizovací cena činí 5 % z celkové hodnoty zboží na skladě, je pravděpodobně zcela neprodejné; zboží je však nadále uskladněno.

Počáteční zůstatky:

Bankovní účet 2 500 tis. Kč, Základní kapitál 8 000 tis. Kč, Zboží na skladě 1 500 tis. Kč, Výrobky 4 000 tis. Kč

Poznámka: Je abstrahováno od přírůstku nově vyráběných výrobků (např. z důvodu vývoje nového typu výrobku, jedná se tedy o rozprodej starých zásob).

- Kolik činí VH za rok 20X0?
- Kolik činí bilanční suma roku 20X0?
- Kolik činí VH za rok 20X1?
- Kolik činí bilanční suma roku 20X1?
- Kolik činí výrobní marže 20X0?
- Kolik činí konečný zůstatek účtu OP – odběratelé v roce 20X0?

20X0:

Náležitosti daňového dokladu

Osoba uskutečňující plnění
(název, adresa, IČ, viz písm. a)

Nakupující, odběratel (název,
adresa, IČ, viz písm. c)

Evidenční číslo dokladu,
viz písm. e)

Arstas, s.r.o.

DIČ prodávajícího, viz písm. b)

DIČ nakupujícího, viz písm.

FAKTURA - DAŇOVÝ DOKLAD č. 240100129

Den
vystavení
dokladu,
viz písm.
g)

Dodavatel:

Arstas, s.r.o.
Příčná 1892/4
110 00 Praha 1
IČ: 14143712
DIČ: CZ14143712

Variabilní symbol: 240100129
Konstantní symbol: 0308
Objednávka č.: ze dne:

Odběratel: IČ: 09860223
DIČ: CZ09860223

SM tax, s.r.o.
Srážná 5883/23
586 01 Jihlava

Jednotkov
á cena bez
daně, viz
písm. i)

DUZP,
viz písm.
h)

Číslo účtu:

2202105299 | 2010

Datum vystavení:
Datum splatnosti:
Datum uskutečnění plnění:
Forma úhrady:

30.04.2024
14.05.2024
30.04.2024
Příkazem

Konečný příjemce:

Rozsah a
předmět
plnění,
viz písm.
f)

Označení dodávky

Cena %DPH DPH Kč Celkem

Fakturuje Vám za vedení účetnictví 4/2024.

0,00	0%		0,00
0,00	12%	0,00	0,00
50 000,00	21%	10 500,00	60 500,00

Součet
CELKEM K ÚHRADĚ

50 000,00	10 500,00	60 500,00
-----------	-----------	-----------

Vystavil:

Sazba
daně, viz
písm. k)

Č 361060 vedená u Městského soudu v Praze

Dovolujeme si Vás upozornit, že v případě nedodržení data splatnosti uvedeného na faktuře Vám budeme účtovat úrok z prodlení v dohodnuté, resp. zákonné výši a smluvní pokutu (byla-li sjednána).

QR Platba+F

Rekapitulace DPH v Kč:

Základ v Kč	Sazba	DPH v Kč	Celkem s DPH v Kč
0,00	0%		0,00
0,00	12%	0,00	0,00
50 000,00	21%	10 500,00	60 500,00

Výši
daně, viz
písm. l)

ZD, viz
písm. j)

Převzal:

Razítko:

Ekonomický a informační systém POHODA

Teoretické otázky**1. Odepisovatelnou částku tvoří v obecné charakteristice v dlouhodobého majetku rozdíl:**

- a. pořizovací ceny a opravných položek
- b. pořizovací ceny a zbytkové hodnoty
- c. ceny pořízení a opravných položek
- d. ceny pořízení a zůstatkové ceny

2. Bilanční rovnice

- a. tvoří základní metodický prvek účetnictví
- b. patří mezi účetní předpoklady
- c. je to závazný účetní standard
- d. vyplývá ze souvztažných účetních zápisů

3. Hrubá výrobní marže je vyčíslena jako:

- a. rozdíl provozních výnosů a nákladů
- b. rozdíl příjmů za prodané výrobky a výrobních nákladů prodaných výrobků
- c. rozdíl tržeb za zboží a nákladů na prodané výrobky
- d. rozdíl výnosů z prodeje výrobků a výrobních nákladů vynaložených na prodané výrobky

4. Akcie z pohledu investora může být v účetnictví zařazena mezi:

- a. hmotná aktiva
- b. nehmotná aktiva
- c. finanční aktiva
- d. základní kapitál

5. Zhodnoťte správnost následujícího výroku (zakřížkujte správná řešení) inkasovaná úhrada pohledávky na bankovní účet je v rozvaze zachycena jako:

- a. současné zvýšení aktiv a snížení závazků
- b. snížení závazků a zvýšení peněžních prostředků
- c. zvýšení stavu bankovního úvěru a snížení pohledávek
- d. současné zvýšení a snížení aktiv

6. Z následujících možností není metodickým prvkem účetnictví:

- a. dokladovost
- b. přiřazování nákladů a výnosů
- c. podvojný zápis
- d. inventarizace

7. Jakou metodou se oceňuje položka rozvahy nedokončená výroba?

- a. pořizovací cenou
- b. prodejní cenou sníženou o náklady spojené s prodejem
- c. neoceňuje se, protože se neneviduje, dokud nejsou výrobky dokončeny a prodány
- d. vynaloženými vlastními náklady

8. Která hodnota představuje účetní hodnotu podniku?

- a. vlastní kapitál
- b. základní kapitál
- c. čistá aktiva
- d. aktiva brutto

9. Zásoby a jejich ocenění testujeme při vykazování na:

- a. reálnou hodnotu
- b. realizační hodnotu v případě, že je tržní hodnota vyšší než hodnota v účetnictví
- c. čistou realizační cenu v případě, že je tržní hodnota nižší než hodnota v účetnictví
- d. neprovádíme testy při vykazování, ale až při prodeji

6. Podnik si najal místo na parkovišti. Nájemní smlouva je na celý rok 20X1. Nájemné za rok 20X1 činí 10 000 Kč a do konce roku 20X1 nebylo uhrazeno. Bude zapláceno dle smlouvy do konce března 20X2.
7. Podnik si objednal reklamu v novinách na leden 20X2 za částku 120 000 Kč. Dle smlouvy společnost uhradila částku 120 000 Kč vydavatelství už v prosinci 20X1.
8. Podnik pořídil dne 1. 4. 20X1 bezkupónový dluhopis za 76 000 Kč, částku uhradil. Dluhopis je splatný 31. 3. 20X3 v nominální hodnotě 100 000 Kč.
9. Podnik přijal v prosinci 20X0 nájemné za místnost ve své budově pronajatou společností Y s.r.o. na období 1. 1. 20X1 – 31. 12. 20X2 ve výši 200 000 Kč.
10. Ostatní provozní náklady (s výjimkou výše uvedeného) za nakoupené služby od dodavatelů v období leden 20X1 – prosinec 20X1 činily 500 000 Kč, všechny faktury byly dodavatelům uhrazeny v roce 20X1.
11. Akcionáři Podniku na valné hromadě rozhodli o rozdělení zisku ve schvalovacím řízení za rok 20X0 následovně:
 - přiděl do rezervního fondu ve výši 10%
 - navýšení základního kapitálu o 100 000 Kč, změna byla zapsána do obchodního rejstříku k 1. 9. 20X1
 - rozdělení zisku akcionářům ve formě dividendy 1 200 000 Kč, dividendy vyplaceny v září 20X1 (jedná se o fyzické osoby), srážková daň byla uhrazena.
 - zbývající část zisku bude převedena do nerozdělených zisků minulých let
12. Podnik půjčil firmě AR s.r.o. dne 1. 7. 20X1 částku 150 000 Kč na 12 měsíců. Požadovaný celkový úrok připadající na celou dobu půjčky činí 6 000 Kč a bude uhrazen firmou Cloud, s.r.o. na konci splatnosti společně s jistinou.
13. Akcionáři Podniku upsali nové akcie této společnosti, jejichž upsaná jmenovitá hodnota činila 500 000 Kč. Emisní kurz těchto akcií byl 540 000 Kč. Termín úhrady je stanoven na březen 20X2. Do konce roku 20X1 nebylo uhrazeno. Změna výše základního kapitálu byla zapsána k 1. 9. 20X1
14. Podnik prodal plně odepsané počítače za celkovou cenu 30 000. Tuto částku obdržel na běžný účet.
15. Byly uhrazeny faktury za nákup budovy a automobilu z roku 20X0.
16. Splatná daň ze zisku za rok 20X1 činí 50 000 Kč. Bude uhrazena v roce 20X2.

Nezapomeňte na to, že i v úvodu jsou informace, ze kterých vyplývají případně další transakce zaúčtování. Zaúčtujte všechny relevantní transakce a sestavte rozvahu k 1. 1. 20X1 a dále rozvahu a výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 20X1.

Rozvaha k 1.1.20X1

AKTIVA	Kč	PASIVA	Kč
1. Dlouhodobý majetek		1. Vlastní kapitál	
2. Oběžná aktiva		2. Cizí zdroje	
CELKEM		CELKEM	